

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.7.2012
COM(2012) 407 final

2012/0199 (COD)

Propunere de

DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

**de stabilire a unei acțiuni a Uniunii în favoarea evenimentului „Capitale europene ale
culturii” pentru anii 2020-2033**

{SWD(2012) 226 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Capitalele europene ale culturii au fost create în 1985 ca inițiativă interguvernamentală. Acestea au fost transformate în mod oficial într-o acțiune a Uniunii Europene în 1999 pentru a face inițiativa mai eficace. Au fost stabilite noi criterii și proceduri de selecție, s-a elaborat o listă cronologică a statelor membre care indică ordinea în care acestea au dreptul de a găzdui titlul și a fost creat un juriu european de experți independenți pentru a evalua candidaturile (Decizia nr. 1419/1999/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 mai 1999 de stabilire a unei acțiuni comunitare în favoarea evenimentului „Capitala europeană a culturii” pentru perioada 2005-2019). Normele au fost reînnoite în 2006 pentru a spori și mai mult eficacitatea inițiativei prin stimularea concurenței între orașe și îmbunătățirea calității ofertelor. Aceste norme noi au introdus, de asemenea, diverse măsuri de asistare a orașelor în pregătirea acestora, inclusiv un proces de monitorizare (Decizia nr. 1622/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 2006 de stabilire a unei acțiuni comunitare în favoarea evenimentului „Capitala europeană a culturii” pentru perioada 2007-2019).

Decizia nr. 1622/2006/CE va lua sfârșit în 2019. Competiția pentru titlu este lansată în prezent cu șase ani în avans pentru a oferi orașelor timp suficient pentru pregătirea acestora înainte de începerea anului pentru care este acordat titlul. Prin urmare, noul temei juridic pentru continuarea programului capitalelor europene ale culturii ar trebui să fie adoptat în 2013, cu scopul de a asigura o tranziție fără probleme în 2020.

2. EVALUĂRI, CONSULTĂRI CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI DOCUMENTUL DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

Activitatea Comisiei privind propunerea pentru capitalele europene ale culturii după 2019 se bazează pe un aport larg de date.

Începând cu 2007, Comisia asigură evaluarea externă și independentă a fiecărei capitale europene ale culturii. Până în prezent au fost evaluate capitalele din perioada 2007-2010, iar evaluarea celei din 2011 este în curs de desfășurare. Anterior, capitalele europene ale culturii din perioada 1995–2004 au fost evaluate extern într-un raport unic. De asemenea, Comisia a comandat o evaluare a procedurilor de selecție și de monitorizare introduse prin Decizia nr. 1622/2006/CE.

Între 27 octombrie 2010 și 12 ianuarie 2011 s-a desfășurat o consultare online, fiind primite 212 răspunsuri. Această consultare online a fost urmată de o reuniune publică care a avut loc la Bruxelles, la 2 martie 2011 și la care au participat peste 200 de persoane, inclusiv o mare majoritate a reprezentanților autorităților și organizațiilor publice.

Date importante pentru procesul de reflecție cu privire la viitorul capitalelor europene ale culturii au fost, de asemenea, furnizate de raportul din proprie inițiativă adoptat de Comitetul Regiunilor în februarie 2012 și de cea de-a 25-a conferință aniversară a capitalelor europene ale culturii, organizată la Bruxelles în martie 2010 și care a reunit mai mult de 50 dintre Capitalele precedente, actuale și viitoare sau orașele candidate și 500 de participanți.

Este important să se noteze faptul că în toate aspectele esențiale a existat o convergență generală între dovezile și datele colectate prin intermediul evaluărilor, pe de o parte, și punctele de vedere exprimate în cursul procesului de consultare, pe de altă parte. Acest lucru a permis Comisiei să tragă o serie de învățăminte importante pentru viitor, referitoare la capitalele europene ale culturii.

Există un consens larg conform căruia capitalele sunt o acțiune de mare succes, existând un sprijin puternic pentru menținerea acestora și după 2019. Reiese cu claritate faptul că acestea au devenit unele dintre cele mai ambițioase inițiative culturale din Europa, atât ca domeniu de aplicare, cât și ca amploare. Acestea au devenit unele dintre cele mai vizibile și prestigioase inițiative ale Uniunii și, probabil, unele dintre cele mai apreciate de către cetățenii europeni.

Capitalele europene ale culturii pot aduce multe beneficii orașelor atunci când sunt planificate cu atenție. Acestea rămân, în primul rând, evenimente culturale, dar pot avea, de asemenea, avantaje sociale și economice semnificative, în special atunci când evenimentul este inclus în strategia de dezvoltare a culturii pe termen lung în cadrul orașului și a regiunii înconjurătoare. De asemenea, trebuie menționat faptul că, deși numai un oraș din fiecare stat membru poate găzdui evenimentul într-un an, competiția are un efect de pârghie important asupra dezvoltării de politici și strategii noi sau mai eficiente, chiar și în orașele care nu obțin titlul.

Cu toate acestea, capitalele europene ale culturii prezintă, de asemenea, multe dificultăți. Pregătirea unui program de activități culturale desfășurate pe parcursul unui an este solicitantă, iar unele capitale au avut mai mult succes decât altele în valorificarea potențialului oferit de titlu. Principala provocare pentru viitor va fi, prin urmare, valorificarea punctelor forte ale sistemului actual, ajutând, în același timp, fiecare capitală să valorifice la maximum potențialul oferit de titlu și să optimizeze beneficiile culturale, economice și sociale.

Pe baza rezultatelor evaluărilor și a consultării publice, Comisia a identificat cele cinci probleme principale cu care se confruntă orașele în pregătirea acestora pentru obținerea titlului:

- Cea mai frecventă dificultate până în momentul de față este efectul politicii naționale și locale asupra bugetelor, care trebuie să fie cât se poate de stabile în perioada dintre licitație și etapa finală, precum și impactul politicii asupra altor aspecte de organizare ale evenimentului. Sprijinul politic este fundamental, întrucât majoritatea fondurilor sunt publice și, fără acestea, un oraș nu poate avea o ofertă credibilă, însă, în același timp, echipa însărcinată cu punerea în aplicare are nevoie de o independență artistică care trebuie respectată pentru a proteja credibilitatea evenimentului.
- Evaluările au arătat, de asemenea, că, în unele dintre capitalele precedente, dimensiunea europeană nu a fost bine înțeleasă și că aceasta ar fi putut fi mai vizibilă.
- Mai multe orașe nu au reușit să integreze titlul într-o strategie pe termen mai lung și, în consecință, au avut dificultăți în asigurarea reputației titlului în oraș.
- Încă există o lipsă a mecanismelor de măsurare puse în funcțiune de către orașele în cauză și, prin urmare, o lipsă a datelor primare privind impactul titlului. Acest lucru face dificilă comparația între capitale și afectează în mod negativ transferul de experiență.

- În cele din urmă, multe state membre au găzduit deja titlul de mai multe ori și unele dintre acestea dețin doar un număr limitat de candidate realiste pentru un eveniment de mare amploare precum capitalele europene ale culturii. Găzduirea titlului ar putea avea efecte negative puternice asupra unui oraș care are capacități de dezvoltare prea limitate și selectarea unui astfel de oraș drept capitală ar risca să deterioreze pe termen lung prestigiul și valoarea unei mărci precum cea a capitalelor europene ale culturii.

Pornind de la cele de mai sus, au fost testate trei opțiuni pentru viitorul capitalelor europene ale culturii după 2019:

- (1) menținerea acțiunii cu același temei juridic precum cel al actualei decizii la care se anexează doar o nouă listă cronologică a statelor membre;
- (2) oprirea acțiunii;
- (3) continuarea acțiunii cu un nou temei juridic care abordează problemele apărute în legătură cu decizia actuală. Pentru această a treia opțiune, au fost testate două opțiuni secundare:
 - (3a) se anexează o nouă listă cronologică a statelor membre;
 - (3b) titlul se acordă pe baza unei competiții deschise.

A fost analizat impactul cultural, economic, social și de mediu pentru fiecare opțiune. Opțiunile au fost apoi evaluate și ierarhizate în funcție de eficacitatea acestora în ceea ce privește realizarea obiectivelor capitalelor europene ale culturii, eficiența acestora, costurile și sarcina administrativă, coerența lor cu obiectivele politice mai generale ale Uniunii și sinergiile și complementaritățile lor cu alte obiective ale Uniunii, precum și fezabilitatea acestora.

Opțiunea evaluată ca fiind cea mai relevantă, în ansamblu, este opțiunea 3a, și anume stabilirea unui nou temei juridic cu o listă cronologică a statelor membre. Această opțiune a obținut un procent mai mare decât toate celelalte opțiuni și a fost clasificată ca fiind opțiunea preferată.

Principalele rezultate ale evaluărilor și ale consultării publice, precum și etapele logice urmate pentru compararea opțiunilor sunt rezumate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta propunere.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

Capitalele europene ale culturii se întemeiază pe articolul 167 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Articolul respectiv împuternicește UE să „contribuie la înflorirea culturilor statelor membre, respectând diversitatea națională și regională a acestora și punând în evidență, în același timp, moștenirea culturală comună”. De asemenea, Uniunea Europeană ar trebui să încurajeze „cooperarea dintre statele membre” în domeniul cultural și, „în cazul în care este necesar, să sprijine și să completeze acțiunea acestora”.

În conformitate cu articolul 291 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și conform noii decizii, desemnarea oficială a capitalelor europene ale culturii, formalizând

recomandările făcute de către juriul european de experți independenți, ar trebui să fie efectuată de Comisie.

Propunerea respectă principiile subsidiarității și proporționalității. Principalul nivel de acțiune pentru punerea în aplicare a capitalelor europene ale culturii rămâne local și național. Cu toate acestea, evaluările și consultarea publică au arătat că Uniunea joacă un rol esențial în coordonarea dintre statele membre și în asigurarea aplicării unor criterii comune, clare și transparente, precum și în ceea ce privește procedurile de selecție și de monitorizare pentru capitalele europene ale culturii. Uniunea va sprijini, de asemenea, pregătirea orașelor selecționate prin intermediul recomandărilor juriului european de experți, prin schimbul de bune practici între orașe și printr-o contribuție financiară sub forma premiului Melina Mercouri.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Ca și în cazul Deciziei nr. 1622/2006/CE, propunerea Comisiei nu are implicații bugetare directe.

Perioada acoperită de propunere coincide cu mai multe cadre financiare multianuale. Cadrul financiar pentru perioada 2014-2020, aspectele financiare privind capitalele europene ale culturii, inclusiv premiul Melina Mercouri, costurile legate de juriul european de experți, vizibilitatea acțiunii la nivel european, precum și resursele umane necesare în cadrul Comisiei Europene pentru susținerea acțiunii vor fi abordate în cadrul programului „Europa Creativă”.

Pentru perioada de după 2020, aspectele juridice și financiare ale capitalelor europene ale culturii vor fi legate în mod direct de dispozițiile incluse în viitoarele cadre financiare multianuale, și în funcție de acest lucru, acestea ar trebui să fie, de asemenea, abordate în cadrul programelor Uniunii de sprijinire a culturii.

5. REZUMATUL DECIZIEI

Pe baza rezultatelor evaluărilor și a consultării publice, propunerea privind capitalele europene ale culturii după 2019 păstrează caracteristicile principale și structura generală a sistemului actual:

- Titlul va continua să fie acordat în funcție de o listă cronologică a statelor membre. Un astfel de sistem de rotație s-a dovedit a fi singurul sistem care garantează o oportunitate egală pentru fiecare stat membru de a găzdui titlul și un echilibru geografic în localizarea capitalelor culturale europene, și astfel, Uniunea are posibilitatea de a evidenția diversitatea culturilor europene, iar publicul din Europa are posibilitatea de a trăi o astfel de experiență aproape de casă.
- Titlul va continua să fie oferit doar orașelor. De asemenea, orașele vor continua să aibă posibilitatea de a implica întreaga regiune înconjurătoare, cu scopul de a ajunge la un public mai larg și de a amplifica impactul, cu toate că experiențele trecute au arătat că o coordonare clară a unui oraș este un factor determinant al succesului.
- Atribuirea titlului va continua să se bazeze pe un program cultural special creat pentru anul pentru care este acordat titlul cu scopul de a încuraja o dimensiune europeană puternică.

- Procedura de selecție în două etape efectuată de către un juriu european de experți independenți s-a dovedit a fi echitabilă și transparentă și va fi menținută. Aceasta a permis în special orașelor să își amelioreze candidaturile între etapa preselecției și cea a selecției finale pe baza expertizei primite de la juriu.
- Titlul va fi acordat în continuare pentru un an întreg cu scopul de a-l menține distinctiv și ambițios.

În același timp, sunt propuse mai multe îmbunătățiri pentru a rezolva problemele întâmpinate cu decizia actuală și pentru a ajuta toate orașele să valorifice la maximum deținerea titlului. Principalele modificări introduse de noul temei juridic sunt următoarele:

- Criteriile au fost formulate mai explicit cu scopul de a oferi indicații suplimentare orașelor candidate și mai cuantificabil pentru a ajuta juriul de experți în ceea ce privește selecția și monitorizarea orașelor. A fost acordată o atenție specială în ceea ce privește optimizarea potențialului efect de pârghie al inițiativei asupra stimulării strategiilor locale de dezvoltare a culturii pe termen lung, asigurarea capacității concrete a orașelor de a găzdui titlul, stimularea dimensiunii europene și a vizibilității programelor culturale, asigurarea unui nivel calitativ ridicat al conținutului cultural și artistic, încurajarea unei participări largi a populațiilor locale și încercarea de a asigura stabilitatea bugetelor și independența echipelor artistice.
- Condițiile de atribuire ale premiului Melina Mercouri au fost consolidate. Mai mult, premiul nu va mai fi oferit cu trei luni înainte de începutul anului pentru care este acordat titlul, ci la mijlocul anului în sine pentru a garanta faptul că orașele își mențin angajamentele în special în ceea ce privește finanțarea, programarea și vizibilitatea Uniunii.
- Se afirmă în mod explicit faptul că juriul european nu este obligat să ofere o recomandare pozitivă în cazul în care niciuna dintre oferte nu îndeplinește criteriile.
- Măsurile complementare de sprijinire a orașelor în timpul perioadei de pregătire, de după câștigarea titlului, au fost întărite pentru a oferi în continuare sprijin și îndrumări orașelor. Este prevăzută o reuniune suplimentară de monitorizare, vizitele membrilor juriului în orașele în cauză vor fi mai sistematice, iar schimbul de experiență și de cele mai bune practici între capitalele precedente, actuale și viitoare, precum și orașele candidate vor fi consolidate.
- Au fost impuse noi obligații în materie de evaluare orașelor înseși pentru a obține o perspectivă mai cuprinzătoare a impactului titlului și pentru a oferi date comparabile.
- În cele din urmă, se propune din nou posibilitatea de a participa la acțiune țărilor candidate și potențial candidate după 2019, astfel cum a fost cazul până în 2010. Experiența evenimentelor Sibiu 2007 și Istanbul 2010, printre altele, a demonstrat că acestea pot fi benefice atât pentru aceste țări, cât și pentru Uniune.

Propunere de

DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

de stabilire a unei acțiuni a Uniunii în favoarea evenimentului „Capitale europene ale culturii” pentru anii 2020-2033

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 167 alineatul (5) prima liniuță,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor¹,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) urmărește realizarea unei uniuni tot mai strânse între popoarele europene și însărcinează Uniunea, între altele, să contribuie la înflorirea culturilor statelor membre, respectând diversitatea națională și regională a acestora și punând în evidență, în același timp, moștenirea culturală comună. Din acest punct de vedere, Uniunea, după caz, sprijină și completează acțiunea statelor membre de îmbunătățire a cunoașterii și diseminării culturii și istoriei popoarelor europene.
- (2) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind o agendă europeană pentru cultură într-o lume în proces de globalizare², aprobată de Consiliu în rezoluția sa din 16 noiembrie 2007 privind o agendă europeană pentru cultură³, stabilește obiectivele pentru activitățile viitoare ale Uniunii în domeniul culturii. Aceste activități ar trebui să promoveze diversitatea culturală și dialogul intercultural. Acestea ar trebui, de asemenea, să promoveze cultura în calitate de catalizator al creativității în cadrul creșterii economice și a locurilor de muncă, precum și în calitate de element vital în cadrul relațiilor internaționale ale Uniunii.

¹ JO C , , p. .

² COM(2007) 242 final

³ JO C 287, 29.11.2007, p. 1.

- (3) Decizia nr. 1622/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 2006 a stabilit o acțiune comunitară în favoarea evenimentului „Capitala europeană a culturii” pentru anii 2007-2019⁴.
- (4) Evaluările capitalelor europene ale culturii, precum și consultarea publică privind viitorul acțiunii după 2019 indică faptul că evenimentul a devenit treptat una dintre cele mai ambițioase inițiative culturale din Europa, precum și una din cele mai apreciate de cetățenii europeni.
- (5) Pe lângă obiectivele inițiale ale capitalelor europene ale culturii, acelea de a pune în evidență bogăția și diversitatea culturilor europene și caracteristicile lor comune și de a promova o mai bună cunoaștere reciprocă între cetățenii europeni, orașele deținătoare ale titlului au adăugat, de asemenea, în mod progresiv, o nouă dimensiune, utilizând efectul de pârgie al titlului pentru a stimula dezvoltarea mai generală a orașelor.
- (6) Aceste obiective sunt conforme pe deplin cu obiectivele programului „Europa Creativă”⁵, care are scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică europeană, precum și de a consolida competitivitatea sectoarelor culturale și creative, cu scopul de a sprijini o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.
- (7) Evaluările și consultarea publică au demonstrat că evenimentul „Capitala europeană a culturii” poate aduce multe beneficii orașelor atunci când acesta este planificat cu atenție. Acesta rămâne, în primul rând, o inițiativă culturală, dar poate avea, de asemenea, avantaje sociale și economice semnificative, în special atunci când este inclus în strategia de dezvoltare a culturii pe termen lung în cadrul orașului.
- (8) Capitalele europene ale culturii prezintă, de asemenea, multe dificultăți. Pregătirea unui program de activități culturale desfășurate pe parcursul unui an este solicitantă, iar unele capitale au avut mai mult succes decât altele în valorificarea potențialului. Prin urmare, acțiunea ar trebui să fie consolidată, pentru a ajuta toate orașele să valorifice la maximum deținerea titlului.
- (9) Titlul de capitală europeană a culturii ar trebui să continue să fie rezervat orașelor, dar, pentru a ajunge la un public mai larg și pentru a amplifica impactul, aceste orașe ar trebui, de asemenea, să continue să aibă posibilitatea de a implica întreaga regiune înconjurătoare.
- (10) Acordarea titlului de „Capitală europeană a culturii” ar trebui să se bazeze în continuare pe un program cultural special creat pentru anul „Capitalei europene a culturii” și care ar trebui să aibă o dimensiune europeană foarte puternică, dar acest program trebuie să facă parte dintr-o strategie pe termen mai lung.
- (11) Procedura de selecție în două etape bazată pe o listă cronologică a statelor membre și efectuată de către un juriu european de experți independenți s-a dovedit a fi echitabilă și transparentă. Aceasta a permis orașelor să își amelioreze candidaturile între etapa preselecției și cea a selecției finale pe baza expertizei primite de la juriu și a asigurat o distribuție echitabilă a capitalelor în cadrul tuturor statelor membre.

⁴ JO L 304, 3.11.2006, p. 1.

⁵ COM(2011) 785 final

- (12) Criteriile de selecție ar trebui să fie formulate mai explicit cu scopul de a oferi indicații suplimentare orașelor candidate și mai cuantificabil pentru a ajuta juriul de experți în ceea ce privește selecția și monitorizarea orașelor. Acestea ar trebui în special să consolideze reputația titlului prin recompensarea orașelor care au elaborat o strategie de politici culturale pe termen lung.
- (13) Faza de pregătire dintre desemnarea orașului și anul pentru care este acordat titlul este de o importanță crucială pentru succesul unei capitale europene a culturii. Părțile interesate au ajuns la un consens larg conform căruia măsurile complementare introduse prin Decizia nr. 1622/2006/CE au fost foarte utile pentru orașe. Aceste măsuri ar trebui să fie dezvoltate în continuare, în special prin mărirea frecvenței reuniunilor de monitorizare și a vizitelor membrilor juriului în orașele în cauză și prin întărirea schimbului de experiență între capitalele precedente, actuale și viitoare, precum și orașele candidate.
- (14) Premiul Melina Mercouri a dobândit o puternică valoare simbolică, care depășește cu mult valoarea în sine a premiului care poate fi acordat de către Comisie. Cu toate acestea, pentru a garanta faptul că orașele desemnate își îndeplinesc angajamentele, condițiile de plată ale premiului ar trebui să fie mai stricte și mai explicite.
- (15) Este important ca orașele să arate clar în toate materialele promoționale că evenimentul „Capitala europeană a culturii” reprezintă o inițiativă a Uniunii.
- (16) Evaluările Comisiei privind rezultatele precedentelor capitale europene ale culturii nu pot furniza date primare privind impactul titlului și se bazează pe datele colectate la nivel local. Prin urmare, orașele însele ar trebui să fie actori cheie în procesul de evaluare și să pună în aplicare mecanisme eficiente de măsurare.
- (17) Experiența evenimentelor Sibiu 2007 și Istanbul 2010, printre altele, a arătat că participarea țărilor candidate poate contribui la apropierea acestora de Uniune prin punerea în evidență a aspectele comune ale culturilor europene. Prin urmare, capitalele europene ale culturii ar trebui să fie deschise din nou participării țărilor candidate și potențial candidate după 2019.
- (18) Pentru a asigura condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentei decizii și, în special, a dispozițiilor cu privire la desemnarea capitalelor europene ale culturii, ar trebui să fie conferite Comisiei competențe de executare.
- (19) Este necesar ca Decizia 1622/2006/CE să fie abrogată și înlocuită cu prezenta decizie. Cu toate acestea, dispozițiile sale continuă să se aplice, până în 2019, pentru toate capitalele europene ale culturii care au fost deja desemnate sau sunt în curs de a fi desemnate.
- (20) Deoarece obiectivele prezentei decizii nu pot fi îndeplinite în mod suficient de către statele membre, întrucât sunt necesare, în special, noi criterii și proceduri comune, clare și transparente pentru selecția și monitorizarea capitalelor europene ale culturii, precum și o coordonare strânsă între statele membre și pot fi îndeplinite mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, prevăzut la articolul respectiv, prezenta decizie nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestor obiective.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Obiect

Prezenta decizie stabilește o acțiune a Uniunii privind capitalele europene ale culturii pentru perioada 2020-2033.

Articolul 2

Obiective

1. Obiectivele generale ale acțiunii sunt următoarele:
 - (a) protejarea și promovarea diversității culturilor europene și sublinierea caracteristicilor comune pe care le împărtășesc;
 - (b) stimularea contribuției culturii la dezvoltarea pe termen lung a orașelor.
2. Obiectivele specifice ale acțiunii sunt următoarele:
 - (a) îmbunătățirea gamei, a diversității și a dimensiunii europene a ofertei culturale în orașe, inclusiv prin intermediul cooperării transnaționale;
 - (b) extinderea accesului și a participării la cultură;
 - (c) consolidarea capacității sectorului cultural și a conectivității sale cu alte sectoare;
 - (d) îmbunătățirea profilului internațional al orașelor prin intermediul culturii.

Articolul 3

Accesul la acțiune

1. Orașele din statele membre au dreptul de a fi desemnate capitale europene ale culturii pentru un an, în ordinea stabilită în anexă.

Desemnarea se aplică maxim unui oraș din fiecare dintre statele membre care figurează pe listă.
2. În cazul în care o țară aderă la Uniunea Europeană după adoptarea prezentei decizii, lista menționată la anexă este actualizată în consecință. Prin urmare, orașele din această țară pot fi desemnate capitale europene ale culturii în conformitate cu aceleași norme și proceduri ca și celelalte state membre.

Cu toate acestea, competiția pentru titlu începe cu șase ani înainte de începerea anului pentru care este acordat titlul, cu scopul de a oferi orașelor timp suficient

pentru pregătirea acestora după desemnare, astfel că lista nu se actualizează în cazul țărilor aderente la Uniune după 31 decembrie 2026.

Dacă un oraș dintr-o țară aderentă a fost deja desemnat drept capitală europeană a culturii în cursul perioadei 2020-2033, în conformitate cu normele și procedurile pentru țările candidate și potențial candidate astfel cum se prevede la alineatul (3), lista nu se actualizează.

3. Orașele din țările candidate și potențial candidate au, de asemenea, posibilitatea de a aplica pentru titlul de capitală europeană a culturii în cadrul unei competiții deschise organizate o dată la trei ani, în paralel cu competițiile din cele două state membre, în conformitate cu calendarul din anexă.

Dispozițiile specifice pentru orașele din țările candidate și țările potențial candidate sunt prevăzute la articolul 10.

Articolul 4

Candidaturi

1. Competiția pentru titlul de capitală europeană a culturii este deschisă numai pentru orașe. Orașele candidate pot să implice regiunea lor înconjurătoare. Cu toate acestea, candidaturile trebuie să fie formulate sub denumirea orașului în cauză și, în cazul în care este selecționat, titlul va fi acordat acestui oraș.
2. Comisia redactează pe baza criteriilor prevăzute la articolul 5 un formular de candidatură comun care va fi utilizat de toate orașele candidate.
3. Fiecare candidatură se bazează pe un program cultural cu o dimensiune europeană puternică. Acest program are o durată de un an și este special creat pentru titlul de capitală europeană a culturii, în conformitate cu criteriile de la articolul 5. Totuși, acesta trebuie să fie inclus într-o strategie pe termen lung pentru dezvoltarea culturală a orașului.

Articolul 5

Criterii

Criteriile de evaluare ale candidaturilor sunt împărțite în șase categorii: „strategia pe termen lung”, „capacitatea de a produce rezultate”, „conținutul cultural și artistic”, „dimensiunea europeană”, „implicarea publicului” și „gestionarea”:

1. În ceea ce privește „strategia pe termen lung”, sunt evaluate următoarele elemente:
 - (a) strategia de dezvoltare culturală a orașului care este în curs de desfășurare în momentul depunerii candidaturii, inclusiv planurile de gestiune culturală și susținerea activităților culturale, prevăzute după anul pentru care este acordat titlul;
 - (b) planurile de consolidare a capacității din sectorul cultural;

- (c) planurile de consolidare a legăturilor pe termen lung între sectorul cultural și sectoarele economice și sociale ale orașului;
 - (d) efectele preconizate pe termen lung ale titlului asupra orașului, în plan cultural, social și economic;
 - (e) planurile de monitorizare și evaluare a impactului deținerii titlului asupra orașului.
2. În ceea ce privește „capacitatea de a produce rezultate”, orașele candidate trebuie să demonstreze că:
- (a) candidatura beneficiază de susținere politică interpartinică;
 - (b) orașul dispune sau va dispune de o infrastructură adecvată și viabilă pentru a găzdui titlul.
3. În ceea ce privește „conținutul cultural și artistic”, sunt evaluate următoarele elemente:
- (a) existența unei viziuni artistice clare și coerente pentru programul cultural al anului;
 - (b) implicarea artiștilor locali și a organizațiilor culturale în elaborarea și punerea în aplicare a programului cultural;
 - (c) gama și diversitatea activităților propuse și nivelul general al calității artistice;
 - (d) capacitatea de a îmbina patrimoniul cultural local și formele de artă tradiționale cu expresiile culturale noi, inovatoare și experimentale.
4. În ceea ce privește „dimensiunea europeană”, sunt evaluate următoarele elemente:
- (a) domeniul de aplicare și calitatea activităților de promovare a diversității culturale a Europei;
 - (b) domeniul de aplicare și calitatea activităților care pun în evidență aspectele comune ale culturilor, patrimoniului și istoriei europene, precum și integrarea europeană;
 - (c) domeniul de aplicare și calitatea activităților la care participă artiști europeni, cooperarea cu operatori sau orașe din țări diferite, precum și parteneriate transnaționale;
 - (d) strategia menită să atragă interesul publicului european larg.
5. În ceea ce privește „implicarea publicului”, sunt evaluate următoarele elemente:
- (a) implicarea populației locale și a societății civile în pregătirea candidaturii și în punerea în aplicare a evenimentului „Capitala europeană a culturii”;
 - (b) crearea de oportunități noi și durabile pentru un număr mare de cetățeni, în special tineri și persoane marginalizate și defavorizate, inclusiv minorități, de a

asista sau participa la activități culturale. De asemenea, se acordă o atenție deosebită, ori de câte ori este posibil, accesibilității acestor activități pentru persoanele cu handicap și pentru persoanele în vârstă;

- (c) strategia generală pentru dezvoltarea de noi publicuri, în special, legătura cu mediul educațional și participarea școlilor.

6. În ceea ce privește „gestionarea”, sunt evaluate următoarele elemente:

- (a) caracterul realist al bugetului propus. Acest buget acoperă faza de pregătire, anul în sine pentru care este acordat titlul și dispozițiile pentru activitățile ulterioare;
- (b) structura de gestiune și organismul de punere în aplicare prevăzute pentru capitala europeană a culturii;
- (c) procedura de numire a directorului artistic și a domeniului său de acțiune;
- (d) strategia de comunicare, care este cuprinzătoare și subliniază ideea conform căreia capitalele europene ale culturii reprezintă o inițiativă a Uniunii.

Articolul 6

Juriul european

1. Se stabilește un juriu european de experți independenți (denumit în continuare „juriu european”) pentru desfășurarea procedurilor de selecție și monitorizare.
2. Juriul european este compus din 10 membri. Aceștia sunt cetățeni ai Uniunii. Aceștia sunt experți independenți cu experiență vastă și cunoștințe importante în sectorul cultural, în dezvoltarea culturală a orașelor sau în organizarea unui eveniment precum capitalele europene ale culturii. De asemenea, aceștia sunt în măsură să consacre un număr adecvat de zile de lucru pe an pentru juriul european.

Comisia preselează un grup de potențiali membri ai juriului în urma organizării unei cereri de exprimare a interesului. Parlamentul European, Consiliul și Comisia aleg apoi câte trei experți din acest grup și îi numesc în conformitate cu procedurile lor respective. Comitetul Regiunilor selectează un expert și îl numește în conformitate cu procedurile sale.

Fiecare instituție și organism urmărește să asigure într-o măsură cât mai mare complementaritatea competențelor experților pe care îi numește, precum și reprezentativitatea echilibrată din punct de vedere geografic a acestora.

Juriul european își desemnează președintele.

3. Membrii juriului european sunt numiți pentru o perioadă de trei ani. Cu toate acestea, prin derogare, în ceea ce privește primul juriu numit în temeiul prezentei decizii, Parlamentul European își desemnează trei experți pentru trei ani, Consiliul pentru un an, Comisia pentru doi ani și Comitetul Regiunilor își desemnează un expert pentru un an, pentru a permite înlocuirea progresivă a membrilor juriului și, în consecință,

pentru a evita pierderea de experiență și de know-how care ar rezulta în cazul în care toți membri ar fi înlocuiți în mod simultan.

4. Membrii juriului european declară orice conflict de interese existent sau potențial cu privire la un anumit oraș candidat. În acest caz sau în cazul în care un astfel de conflict de interese iese la iveală, membrul respectiv nu poate participa la procedura de selecție pentru statul membru în cauză sau, dacă este cazul, la procedura de selecție pentru țările candidate sau potențial candidate. Membrul în cauză nu poate fi înlocuit pentru această procedură, iar selecția se efectuează de către membrii rămași în juriul european.
5. Toate rapoartele juriului european sunt făcute publice pe site-ul internet al Comisiei.

Articolul 7

Depunerea candidaturilor în statele membre

1. Fiecare stat membru este responsabil pentru organizarea competiției între orașele de pe teritoriul său, în conformitate cu calendarul din anexă.
2. Statele membre publică un apel pentru depunerea candidaturilor cu șase ani înainte de începerea anului pentru care este acordat titlul.

Fiecare apel pentru depunerea candidaturilor, care se adresează orașelor candidate la titlu, se face utilizând formularul de candidatură comun menționat la articolul 4 alineatul (2).

Termenul limită pentru depunerea candidaturilor în temeiul fiecărui apel pentru depunerea candidaturilor este de zece luni de la data publicării sale.

3. Candidaturile sunt notificate Comisiei de către statul membru în cauză.

Articolul 8

Preselecția în statele membre

1. Fiecare dintre statele membre în cauză convoacă juriul european pentru o reuniune de preselecție cu orașele candidate cu cinci ani înainte de începutul anului pentru care este acordat titlul.
2. Juriul european evaluează candidaturile în funcție de criteriile prevăzute la articolul 5. Juriul convine asupra unei preselecții de orașe candidate care urmează să fie examinate de o manieră mai aprofundată și întocmește un raport asupra candidaturilor tuturor orașelor candidate, precum și recomandări în atenția orașelor candidate preselecționate.
3. Juriul european prezintă acest raport statului membru în cauză și Comisiei. Fiecare dintre statele membre în cauză aprobă în mod formal preselecția candidaturilor, stabilită pe baza raportului juriului.

Articolul 9

Selecția în statele membre

1. Orașele candidate preselecționate își completează candidatura în conformitate cu criteriile și recomandările formulate de către juriu cu ocazia reuniunii de preselecție și o transmit statului membru în cauză, care o face să parvină Comisiei.
2. Fiecare dintre statele membre în cauză convoacă juriul european pentru o reuniune cu orașele candidate preselecționate, pentru selecția finală, la nouă luni după reuniunea de preselecție.
3. Juriul european examinează candidaturile complete.
4. Juriul european întocmește un raport privind candidaturile, precum și o recomandare pentru desemnarea titlului de „Capitală europeană a culturii” unui oraș din statul membru în cauză. Cu toate acestea, în cazul în care niciunul dintre orașele candidate nu îndeplinește criteriile, juriul european poate recomanda neacordarea titlului pentru anul respectiv.

Raportul conține, de asemenea, recomandări adresate orașului recomandat privind progresele care trebuie făcute înainte de anul pentru care este acordat titlul.

Raportul este prezentat statului membru în cauză și Comisiei. El este publicat pe site-ul internet al Comisiei.

Articolul 10

Dispoziții privind țările candidate și potențial candidate

1. Comisia este responsabilă de organizarea competiției între orașele din țările candidate și potențial candidate.
2. Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un apel pentru depunerea candidaturilor cu șase ani înainte de începutul anului pentru care este acordat titlul. Acest apel este deschis pentru orașele din toate țările candidate și potențial candidate, cu condiția ca aceste țări să participe la programul „Europa Creativă” sau la programele ulterioare ale Uniunii de sprijinire a culturii, la data publicării apelului.

Cu toate acestea, din motive de echitate, față de orașele din statele membre, fiecare oraș este autorizat să participe numai la o competiție pentru orașele din țările candidate și potențial candidate în cursul perioadei 2020-2033 și nu este posibil pentru un oraș care a participat la o astfel de competiție să participe la o competiție ulterioară într-un nou stat membru, în conformitate cu normele prevăzute la articolul 3 alineatul (2) pentru aceeași perioadă.

În plus, tot din motive de echitate față de statele membre, fiecare țară candidată sau potențial candidată nu poate găzdui titlul decât o dată în decursul perioadei 2020-2033. Prin urmare, orașele din țările cărora le-a fost acordat deja titlul nu pot participa la competițiile ulterioare pentru aceeași perioadă.

3. Condițiile prevăzute la articolul 4 și criteriile stabilite la articolul 5 se aplică pentru țările candidate și potențial candidate.
4. Preselecția orașelor este efectuată de juriul european cu cinci ani înainte de începerea anului pentru care este acordat titlul, pe baza formularelor de candidatură scrise menționate numai la articolul 4 alineatul (2). Nu va fi organizată nicio reuniune cu orașele candidate.

Juriul european evaluează candidaturile în conformitate cu criteriile prevăzute. Juriul convine asupra unei liste restrânse de orașe candidate care urmează să fie examinate de o manieră mai aprofundată și întocmește un raport asupra candidaturilor orașelor candidate, precum și recomandări în atenția orașelor candidate preselecționate. Acest raport este prezentat Comisiei și este publicat pe site-ul internet al Comisiei.

5. Orașele candidate preselecționate își completează candidatura în conformitate cu criteriile și recomandările formulate cu ocazia reuniunii de preselecție și o transmit Comisiei.

Comisia convoacă juriul european pentru o reuniune cu orașele preselecționate la Bruxelles, pentru selecția finală, la nouă luni după preselecție.

Juriul european examinează candidaturile complete.

Juriul întocmește un raport privind candidaturile orașelor candidate preselecționate, precum și o recomandare pentru desemnarea titlului de „Capitală europeană a culturii” maximum unui oraș dintr-o țară candidată sau potențial candidată. Cu toate acestea, în cazul în care niciunul dintre orașele candidate nu îndeplinește criteriile, juriul european poate recomanda neacordarea titlului pentru anul respectiv.

Raportul conține, de asemenea, recomandări adresate orașului recomandat privind progresele și măsurile care trebuie luate înainte de anul pentru care este acordat titlul.

Raportul este prezentat Comisiei și este publicat pe site-ul internet al Comisiei.

Articolul 11

Desemnare

Comisia desemnează, prin intermediul actelor de punere în aplicare, în mod oficial, capitalele europene ale culturii, având în vedere recomandările juriului european. Comisia informează Parlamentul European, Consiliul și Comitetul Regiunilor în legătură cu această desemnare.

Articolul 12

Cooperarea între orașele desemnate

1. După desemnare, capitalele europene ale culturii din același an încearcă să dezvolte legături între programele lor culturale.
2. Această cooperare este evaluată în cadrul procedurii de monitorizare, astfel cum se prevede la articolul 13.

Articolul 13

Monitorizare

1. Juriul european monitorizează pregătirea capitalelor europene ale culturii, ajută și oferă orientări orașelor din momentul desemnării lor până la începutul anului pentru care este acordat titlul.
2. În acest sens, Comisia convoacă trei reuniuni între juriul european și orașele în cauză: prima reuniune are loc cu trei ani înainte de începutul anului pentru care este acordat titlul; cea de a doua reuniune cu optsprezece luni înainte, iar cea de a treia reuniune cu două luni înainte. Statul membru sau țara în cauză poate desemna un observator la aceste reuniuni.

Orașele în cauză prezintă Comisiei rapoarte de progres cu șase săptămâni înainte de fiecare reuniune.

În timpul reuniunilor, juriul european evaluează pregătirile și oferă sfaturi cu scopul de a ajuta orașele să dezvolte un program de calitate și o strategie eficace. Juriul acordă o atenție deosebită recomandărilor stabilite în raportul de selecție și în rapoartele de monitorizare precedente.

3. După fiecare reuniune, juriul european întocmește un raport asupra stării pregătirilor și a măsurilor care mai trebuie încă adoptate.

Rapoartele de monitorizare sunt transmise Comisiei și orașelor și statelor membre sau țării în cauză. Ele sunt, de asemenea, publicate pe site-ul internet al Comisiei.

4. În plus față de reuniunile de monitorizare, Comisia poate organiza vizite ale membrilor juriului european în orașele desemnate ori de câte ori este necesar.

Articolul 14

Premiul

1. Perioada acoperită de prezenta decizie coincide cu mai multe cadre financiare multianuale. Pentru fiecare dintre aceste cadre financiare multianuale, Comisia examinează posibilitatea de a acorda orașelor desemnate un premiu sub forma unei sume de bani în onoarea Melinei Mercouri. Aspectele juridice și financiare ale acestui premiu sunt tratate în cadrul programelor Uniunii de sprijinire a culturii.
2. În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (1) și premiul Melina Mercouri este acordat unui oraș desemnat, premiul este decernat cel târziu la sfârșitul lunii iunie a anului pentru care este acordat titlul, cu condiția ca orașul să-și respecte angajamentele asumate în stadiul depunerii candidaturii și dacă toate recomandările făcute de juriul european în rapoartele de selecție și monitorizare au fost puse în aplicare.

Se consideră că au fost respectate angajamentele asumate în etapa depunerii candidaturii de către orașul desemnat în cazul în care nu s-a făcut nicio modificare

substanțială a programului și strategiei între etapa de aplicare și anul pentru care este acordat titlul, în special dacă:

- (a) bugetul a rămas stabil în perioada dintre desemnarea orașului și începutul anului pentru care este acordat titlul;
- (b) independența echipei artistice a fost respectată;
- (c) dimensiunea europeană a rămas suficient de puternică în versiunea finală a programului cultural;
- (d) strategia de comunicare și materialele promoționale utilizate de către municipalitate reflectă în mod clar că evenimentul capitalelor europene ale culturii reprezintă o inițiativă a Uniunii;
- (e) planurile de monitorizare și evaluare a impactului titlului asupra orașului sunt în curs de desfășurare.

Articolul 15

Măsuri practice

Comisia are ca misiune în special:

- (a) să asigure coerența de ansamblu a acțiunii;
- (b) să asigure coordonarea dintre statele membre și juriul european;
- (c) din perspectiva obiectivelor și a criteriilor, să stabilească orientări pentru sprijinirea procedurilor de selecție și monitorizare, în strânsă cooperare cu juriul european;
- (d) să ofere sprijin juriului european;
- (e) să facă publice toate informațiile relevante și să contribuie la vizibilitatea acțiunii la nivel european;
- (f) să stimuleze schimbul de experiență și de cele mai bune practici între capitalele precedente, actuale și viitoare, precum și orașele candidate.

Articolul 16

Evaluare

1. Evaluarea rezultatelor fiecărei capitale europene a culturii se află sub responsabilitatea orașului în cauză.

Comisia stabilește orientări comune și indicatori pentru orașe, în conformitate cu obiectivele și criteriile prevăzute pentru acțiune, pentru a asigura o abordare coerentă a procedurii de evaluare.

Orașele își trimit rapoartele de evaluare Comisiei, până cel târziu la data de 31 octombrie din anul următor anului pentru care este acordat titlul. Comisia publică aceste rapoarte.

2. În afara evaluărilor realizate de către orașe, Comisia asigură, de asemenea, în mod regulat, o evaluare externă și independentă a rezultatelor atinse de către evenimentul „Capitala europeană a culturii”. Evaluările Comisiei se axează pe punerea tuturor capitalele precedente în context european, pentru a permite comparații și pentru a trage învățăminte utile pentru viitoarele capitale, precum și pentru toate orașele europene.

Aceste evaluări externe și independente vizează, de asemenea, studierea capitalelor europene ale culturii ca acțiuni globale, inclusiv eficiența proceselor implicate în desfășurarea acțiunii, impactul acțiunii și modul în care aceasta ar putea fi îmbunătățită.

Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Regiunilor următoarele:

- (a) un prim raport de evaluare intermediar, până cel târziu la 31 decembrie 2024;
- (b) un al doilea raport de evaluare intermediar, până cel târziu la 31 decembrie 2029;
- (c) un raport de evaluare ex post, până cel târziu la 31 decembrie 2034.

Articolul 17

Abrogare și dispoziții tranzitorii

Decizia nr. 1622/2006/CE se abrogă. Cu toate acestea, această decizie rămâne în vigoare în ceea ce privește orașele desemnate sau care urmează a fi desemnate „Capitale europene ale culturii” pentru anii din perioada 2012-2019.

Articolul 18

Prezenta decizie intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Parlamentul European,
Președintele*

*Pentru Consiliu,
Președintele*

ANEXĂ

Ordine de abilitare pentru a numi o „Capitală europeană a culturii”

2020	Croația ⁶	Irlanda	Țară candidată sau potențial candidată
2021	România	Grecia	... ⁷
2022	Lituania	Luxemburg	
2023	Ungaria	Regatul Unit	Țară candidată sau potențial candidată
2024	Estonia	Austria	
2025	Slovenia	Germania	
2026	Slovacia	Finlanda	Țară candidată sau potențial candidată
2027	Letonia	Portugalia	
2028	Republica Cehă	Franța	
2029	Polonia	Suedia	Țară candidată sau potențial candidată
2030	Cipru	Belgia	
2031	Malta	Spania	
2032	Bulgaria	Danemarca	Țară candidată sau potențial candidată
2033	Țările de Jos	Italia	

⁶ Sub rezerva aderării acesteia în 2013.

⁷ Coloana a treia din lista prevăzută în anexă se actualizează în cazul în care țări noi aderă la Uniune după adoptarea deciziei. Se respectă ordinea aderării acestora. O perioadă de minimum șase ani se calculează între data aderării și începutul anului pentru care este acordat titlul, astfel încât să se asigure o perioadă de timp suficientă pentru procedurile de selecție și de monitorizare. Numărul de „Capitale europene ale culturii” din cadrul unui an este de maxim trei. În cazul în care două sau mai multe țări aderă la Uniune la aceeași dată și dacă nu se poate ajunge la un acord între țările în cauză privind ordinea de participare, Consiliul organizează o tragere la sorți.